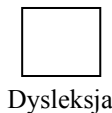

Miejsce
na naklejkę
z kodem

PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

ARKUSZ I

Czas pracy 120 minut

ARKUSZ I
STYCZEŃ
ROK 2005

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić czy arkusz zawiera 13 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Proszę pisać tylko w kolorze czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. Nie wolno używać korektora.
6. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
7. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, którego zawartość nie będzie oceniana.
8. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
9. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
80 punktów

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (0-1 pkt.)

Obywatelstwo to

- A. obywatelski obowiązek pracy w państwie.
- B. stosunek prawny łączący jednostkę z państwem.
- C. stosunek określający przynależność narodową.
- D. prawo przebywania w dowolnym państwie.

Zadanie 2. (0-1 pkt.)

Idea państwa narodowego narodziła się w

- A. XXI wieku.
- B. XVII wieku.
- C. XIX wieku.
- D. XX wieku.

Zadanie 3. (0-1 pkt.)

Kadencja Sejmu w Polsce trwa:

- A. 6 lat.
- B. 5 lat.
- C. 4 lata.
- D. 7 lat.

Zadanie 4. (0-1 pkt.)

Wskaż komunistycznego dyktatora, który sprawuje nieprzerwanie władzę mimo rozpadu światowego bloku komunistycznego:

- A. Józef Stalin,
- B. Bolesław Bierut,
- C. Mao Tse-Tung,
- D. Fidel Castro.

Zadanie 5. (0-1 pkt.)

Pierwszym premierem po upadku komunizmu w 1989 roku w Polsce był

- A. Wojciech Jarużelski.
- B. Aleksandr Kwaśniewski.
- C. Lech Wałęsa.
- D. Tadeusz Mazowiecki.

Zadanie 6. (0-1 pkt.)

Wskaż tytuł – spośród podanych – tygodnika, który w 2003/4 roku miał największą liczbę czytelników Polsce.

- A. *Newsweek*.
- B. *Wprost*.
- C. *Agora*.
- D. *Przekrój*.

Zadanie 7. (0-3 pkt.)

Do podanych w tabeli zadań wpisz skróty programów pomocowych dla Polski, finansowanych ze środków Unii Europejskiej: **ISPA, SAPARD, PHARE**

Zadania		Program
A.	Wspieranie tworzenia gospodarki rynkowej, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, rozwoju infrastruktury, finansowanie rozwoju administracji i instytucji do funkcjonowania w Unii.	
B.	Wspieranie inwestycji w dziedzinie ochrony środowiska oraz infrastruktury transportowej.	
C.	Pomoc w modernizacji polskiego rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.	

Zadanie 8. (0-4 pkt.)

Wyjaśnij znaczenie pojęcia **urbanizacja**. Podaj trzy przykłady zjawisk związanych z procesem urbanizacji we współczesnym świecie.

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

Przykłady:

1.
2.
3.

Zadanie 9. (0-3 pkt.)

Poniżej wymieniono alfabetycznie siedem państw europejskich, wskaż nazwy trzech, które są republikami:

Belgia, Czechy, Hiszpania, Luksemburg, Niemcy, Rosja, Wielka Brytania

Nazwy trzech państw:

.....

Zadanie 10. (0-1 pkt.)

Na mocy Art. 1. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku władza zwierzchnia należy do

- A. Rządu Rzeczypospolitej.
- B. Społeczeństwa.
- C. Narodu.
- D. Sejmu i Senatu.

Zadanie 11. (0-16 pkt.)

Przeczytaj fragment „Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej” i wykonaj podane poniżej polecenia **od A do G.**

Rozdział I Rzeczpospolita

Art. 10.

1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowej.
2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej i Rada Ministrów, a władzę sądową sądy i trybunały.

Art. 11.

1. Rzeczpospolita zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. Partie polityczne zrzeczają się na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa. [...]

Art. 12.

Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych [...]

Art. 13.

Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu, komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa. [...]

Art. 15.

1. Ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej.
2. Zasadniczy podział terytorialny państwa uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze lub kulturalne i zapewniający jednostkom terytorialnym zdolności wykonywania zadań publicznych określa ustawa.

A. (0-1 pkt.)

Podaj nazwę demokratycznej zasady, której odzwierciedleniem jest podział władz Rzeczypospolitej.

.....

.....

.....

.....

B. (0-3 pkt.)

Wymień instytucje władzy państwowej stojące na czele określonych władz Rzeczypospolitej.

1.
2.
3.

C. (0-2 pkt.)

Podaj dwa warunki jakie musi spełnić partia przyjmując kandydata-obywatela w swoje szeregi.

1.
2.

D. (0-1 pkt.)

Wyjaśnij czy istnienie związków zawodowych jest legalne.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E. (0-6 pkt.)

Sprecyzuj przynajmniej sześć przypadków, które ograniczają wolność tworzenia i działania partii w Polsce.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

F. (0-1 pkt.)

Wyjaśnij pojęcie decentralizacji władzy publicznej w Polsce.

.....

.....

.....

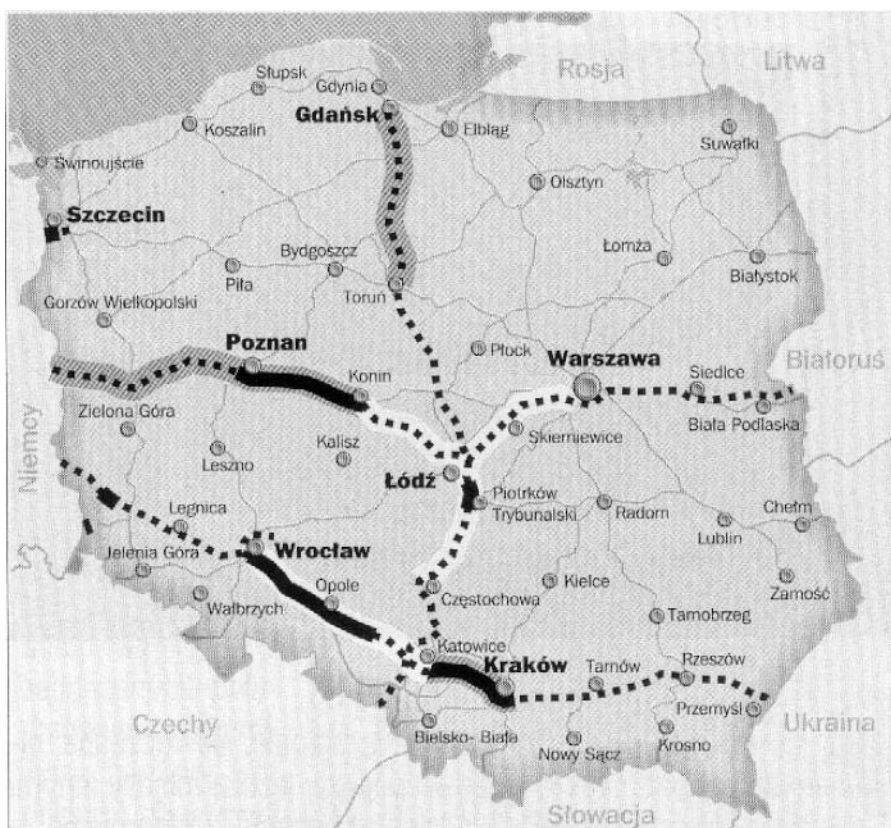
G. (0-2 pkt.)

Podaj dwa warunki, które musi spełniać ustawa określająca podział terytorialny.

1.
2.

Zadanie 12. (0-10 pkt.)

Zapoznaj się z poniższym źródłem informacji i wykonaj polecenia od A do D.

[w:] Głos Wielkopolski, Bezpłatny dodatek, Europa w 25 odsłonach, 2004, s. 63

A. (0-3 pkt.)

Podaj nazwy trzech państw, sąsiadów Polski, które wraz z naszym krajem przystąpiły do Unii Europejskiej.

1.
2.
3.

B. (0-3 pkt.)

Wymień nazwy trzech państw, sąsiadów Polski, które nie należą do Unii Europejskiej.

1.
2.
3.

C. (0-3 pkt.)

Wyjaśnij, podając trzy argumenty, w jaki sposób rozbudowywana sieć autostrad może się przyczynić do integracji Polski z Europą.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

D. (0-1 pkt.)

Sformułuj wniosek dotyczący rozwoju polskiej gospodarki w powiązaniu z realizowanym planem rozbudowy autostrad.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0-5 pkt.)

Uzupełnij poniższy tekst.

Prezydent Rosji po zamachu terrorystycznym w 1 września 2004 roku, zapowiedział wzmocnienie władzy w państwie. Może to oznaczać ograniczenie lub zahamowanie reform w Rosji. Do zorganizowania zamachu przyznał się przywódca czeczeńskich terrorystów, który akt terroru uzasadnił walką o niepodległość Zamach został potępiony przez międzynarodową opinię publiczną, głównie za to, że jego ofiarami były, a obiektem, w której doszło do masakry.

Zadanie 14. (0-2 pkt.)

Na podstawie poniższego źródła wykonaj polecenia **od A do B**.

Wprost, 19 września 2004, nr 38, s.23.

- A.** Wyjaśnij, dlaczego ponad 50% Polaków ocenia źle lub nie ma własnego zdania w ocenie ludzi bogatych w Polsce.

.....

.....

.....

.....

- B.** Uzasadnij, który z czynników powinien decydować w dochodzeniu do bogactwa w społeczeństwie obywatelskim.

.....

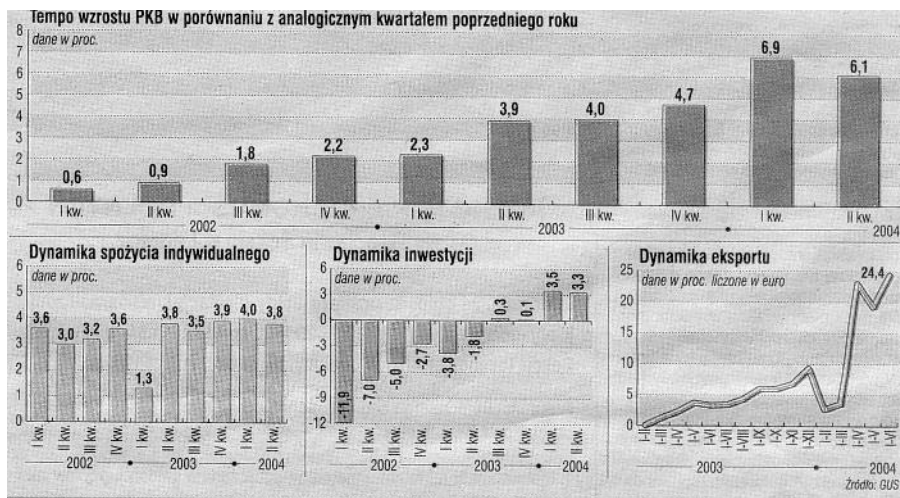
.....

.....

.....

Zadanie 15. (0-15 pkt.)

Na podstawie poniższego źródła rozwiąż polecenia **od A do H**.

Gazeta Wyborcza, 9 września 2004, nr 213, s. 76.

A. (0-1 pkt.)

Oceń dynamikę wzrostu gospodarczego po analizie PKB w latach 2003 i 2004.

.....

.....

.....

.....

B. (0-1 pkt.)

Podaj okres, w którym nastąpił dynamiczny rozwój eksportu w Polsce.

.....

.....

.....

.....

C. (0-2 pkt.)

Uzasadnij, że wzrost współczynnika inwestycji może oznaczać zmniejszenie bezrobocia w Polsce.

.....

.....

.....

.....

D. (0-4 pkt.)

Wyprowadź cztery wnioski dotyczące stanu gospodarki w Polsce na podstawie przedstawionych informacji.

1.
2.
3.
4.

E. (0-4 pkt.)

Uporządkuj hierarchicznie cztery współczynniki, których wzrost najtrafniej charakteryzuje stan gospodarczy kraju.

1.
2.
3.
4.

F. (0-1 pkt.)

Wskaż, w jakim okresie nastąpił gwałtowny spadek spożycia indywidualnego w Polsce.

.....

G. (0-1 pkt.)

Podaj o ile procent wzrósł PKB w I kwartale 2004 w stosunku do I kwartału 2002 roku.

.....

H. (0-1 pkt.)

Zdefiniuj pojęcie PKB.

.....

Na obrzeżu osiedla domków jednorodzinnych zlokalizowano budowę wielkiego centrum rozrywkowo-usługowego. Napisz list (1 strona tekstu) do radnego twojej gminy, w którym przedstawiś swoje stanowisko i odczucia innych mieszkańców osiedla. Użyj argumentów i przedstaw różne aspekty omawianego problemu dla społeczności lokalnej. Zachowaj odpowiednią formę wypowiedzi.

This image shows a full page of a worksheet designed for handwriting practice. It features approximately 20 evenly spaced horizontal dotted lines across the entire width of the page, providing a guide for letter height and placement. The background is plain white, and there are no other markings or text present.

12